

(19)

(10) **LT 2013 067 A**

(12) **PARAIŠKOS APRAŠYMAS**

(21) Paraiškos numeris: **2013 067**

(51) Int. Cl. (2014.01): **A61K 36/00**
A23L 2/00

(22) Paraiškos padavimo data: **2013 07 02**

(41) Paraiškos paskelbimo data: **2015 01 26**

(62) Paraiškos, iš kurios dokumentas išskirtas, numeris: —

(86) Tarptautinės paraiškos numeris: —

(86) Tarptautinės paraiškos padavimo data: —

(85) Nacionalinio PCT lygio procedūros pradžios data: —

(30) Prioritetas: —

(71) Pareiškėjas:

Viktor SYRTSOV, J. Matulaičio g. 9-2, LT-0511 Vilnius, LT

(72) Išradėjas:

Viktor SYRTSOV, LT

(74) Patentinis patikėtinis/atstovas:

Liucija JANICKAITĖ, Inpatra UAB, Šeškinės g. 59-53, LT-07162 Vilnius, LT

(54) Pavadinimas:

Žmogaus organizmo valymo ir jo veiklos pagerinimo būdas

(57) Referatas:

Išradimas priklauso biomedicinos, maisto pramonės sričiai, apimantis vaistingųjų augalų kompozicijų naudojimą kaip biologiškai aktyvius maisto papildus, turinčius profilaktinių ir gydomųjų savybių. Sukurtos kompozicijos, skirtos žmogaus organizmo valymui ir jo veiklos pagerinimui, apimančios vaistingųjų augalų kompozicijų naudojimą. Kompozicijų naudojimas apima: a) nutukimo mažinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš baklažanų sulčių, raudonųjų vynuogių sulčių, kopūstų sulčių, gysločio lapų ištraukos, medaus; b) sunkiųjų metalų pašalinimą iš organizmo, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš pušų pumpurų ištraukos, alijošiaus sulčių, raudonųjų vynuogių sulčių, ananasų sulčių, kriaušių sulčių, medaus; c) hormonų veiklos pagerinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš granatų sulčių, beržų pumpurų ištraukos, bananų sulčių, figų ištraukos, medaus; d) širdies veiklos pagerinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš persikų sulčių, bananų sulčių, gudobelės vaisių ištraukos, baltųjų vynuogių sulčių, medaus; e) medžiagų apykaitos pagerinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš kopūstų sulčių, petražolių šaknų ištraukos, svogūnų sulčių, morkų sulčių, saldžiųjų pipirų sulčių, lauro lapų ištraukos, citrinų sulčių, medaus; f) sąnarių valymą bei kremzlių atstatymą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš braškių sulčių, debesio šaknų ištraukos, varnalėšų šaknų ištraukos, kriaušių sulčių, juodųjų serbentų sulčių, medaus; g) švarios odos palaikymą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš ananasų sulčių, sukatžolės ištraukos, našlaičių ištraukos, kriaušių sulčių, medaus.

KOMPOZICIJOS, SKIRTOS ORGANIZMO VALYMU IR JO VEIKLOS PAGERINIMUI

Išradimas priklauso biomedicinos, maisto pramonės sričiai, apimantis vaistingųjų
5 augalų kompozicijų naudojimą kaip biologiškai aktyvius maisto papildus, turinčius
profilaktinių ir gydomųjų savybių.

Nuo seno žinoma daug įvairių organizmo valymo būdų panaudojant augalus.
Senovėje tai atstojo sudžiovintos saulėgrąžų sėklos, takažolės, dirvinio asiūklio,
meškauogės arbatos, juodojo ridiko sultys. Šia praktika siūlo remtis ir chemijos mokslų
10 daktarė, sveiko gyvenimo būdo propaguotoja Ksavera Vaištarienė. „Su mūsų kūne
gyvenančiais parazitais susidorosime tik tada, jei gydysimės ne vien tik vaistais, bet ir
valysime savo organizmą liaudiškomis priemonėmis“, – teigia K. Vaištarienė. (Ksavera
Vaištarienė. Sveikatos šaltiniai, 2010).

Maisto papildų gamybai naudojami vietinės floros augalai. Vaisiai ir uogos yra
15 geriausi komponentai, kuriuos būtų galima panaudoti kaip biologiškai aktyvius maisto
papildus, turinčius profilaktinių ir gydomųjų savybių (žr. Maškovskij M.D. Lekarstvennyje
sriedstva. –M. Medicina, 1977, Rus.)

Pagrindinis privalumas yra imuninės sistemos atstatymas. Kasdien mūsų imuninė
sistema gina organizmą nuo užterštumo, neigiamos aplinkos poveikio, kol, pagaliau,
20 veikdamos itin užterštame organizme sveikos ląstelės gali mutuoti netgi į vėžines ląsteles.

Daugelis organų, kartais net visas organizmas serga dėl silpnos imuninės sistemos,
kuri dėl įvairių priežasčių nesugeba iš organizmo pašalinti toksinų, mikroorganizmų,
konservantų, sunkiųjų metalų jonų ir panašiai. Galime teigti, kad dabartinėmis sąlygomis,
kaip vienas iš pagrindinių būdų, yra imuninės sistemos atstatymas, valant organizmą.
25 Toksinų išvalymas ir imuninės sistemos sustiprinimas padidina organizmo veiklą ir
pagerina ligų gydymą.

Išradimo tikslas – sukurti kompozicijas, skirtas organizmo valymui ir jo veiklos
pagerinimui, praplėsti maisto papildo vartojimo indikacijas, turinčias profilaktinių ir
gydomųjų savybių, pasižyminčių toksinu valymu ir imuninės sistemos pagerinimu.

30 Siekiant užsibrėžto tikslo, buvo sukurtos kompozicijos, skirtos žmogaus organizmo
valymui ir jo veiklos pagerinimui, apimančios vaistingųjų augalų kompozicijų naudojimą,
kuriame vaistingųjų augalų kompozicijas naudoja kaip biologiškai aktyvius maisto
papildus, turinčius profilaktinių ir gydomųjų savybių.

- Kompozicijų naudojimas apima: a) nutukimo mažinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš baklažanų sulčių, raudonųjų vynuogių sulčių, kopūstų sulčių, gysločio lapų ištraukos, medaus; b) sunkiųjų metalų pašalinimą iš organizmo, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš pušų pumpurų ištraukos, alijošiaus sulčių, raudonųjų vynuogių sulčių, ananasų sulčių, kriaušių sulčių, medaus; c) hormonų veiklos pagerinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš granatų sulčių, beržų pumpurų ištraukos, bananų sulčių, figų ištraukos, medaus; d) širdies veiklos pagerinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš persikų sulčių, bananų sulčių, gudobelės vaisių ištraukos, baltųjų vynuogių sulčių, medaus; e) medžiagų apykaitos pagerinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš kopūstų sulčių, petražolių šaknų ištraukos, svogūnų sulčių, morkų sulčių, saldžiųjų pipirų sulčių, lauro lapų ištraukos, citrinų sulčių, medaus; f) sąnarių valymą bei kremzlių atstatymą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš braškių sulčių, debesio šaknų ištraukos, varnalėšų šaknų ištraukos, kriaušių sulčių, juodųjų serbentų sulčių, medaus; g) švarios odos palaikymą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš ananasų sulčių, sukatžolės ištraukos, našlaičių ištraukos, kriaušių sulčių, medaus.

Nutukimo mažinimui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

20	baklažanų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	raudonųjų vynuogių sultys	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
	kopūstų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	gysločio lapų ištrauka	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

- 25 Sunkiųjų metalų pašalinimui iš organizmo vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

	pušų pumpurų ištrauka	- 15,7 – 17,7 (geriausiai 16,7%),
	alijošiaus sultys	- 17,6 – 15,6 (geriausiai 16,6%),
	raudonųjų vynuogių sultys	- 15,7 – 17,7 (geriausiai 16,7%),
30	ananasų sultys	- 17,6 – 15,6 (geriausiai 16,6%),
	kriaušių sultys	- 15,7 – 17,7 (geriausiai 16,7%),
	medus	- 17,7 – 15,7 (geriausiai 16,7%).

Hormonų veiklos pagerinimui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

5	granatų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	beržų pumpurų ištrauka	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
	bananų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	figų ištrauka	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

Širdies veiklos pagerinimui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

10	persikų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	bananų sultys	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
	gudobelės vaisių ištrauka	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	baltųjų vynuogių sultys	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

15 Medžiagų apykaitos pagerinimui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

20	kopūstų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	petražolių šaknų ištrauka	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	svogūnų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	morkų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	saldžiųjų pipirų ištrauka	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	lauro lapų ištrauka	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	citrinų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	medus	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%).

25 Sąnarių valymui bei kremzlių atstatymui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

30	braškių sultys	- 16,5 – 17,5 (geriausiai 17%),
	debesylo šaknų ištrauka	- 17,5 – 16,5 (geriausiai 17%),
	varnalėšų šaknų ištrauka	- 17,5 – 16,5 (geriausiai 17%),
	kriaušių sultys	- 17,5 – 16,5 (geriausiai 17%),
	juodųjų serbentų sultys	- 15,5 – 16,5 (geriausiai 16%),
	medus	- 15,5 – 16,5 (geriausiai 16%).

Švarios odos palaikymui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

ananasų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
sukatžolės ištrauka	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
5 našlaičių ištrauka	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
kriaušių sultys	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

Valymą atlieka ne trumpiau, kaip 21 dieną.

- 10 **Nutukimui mažinti** naudoja vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš baklažanų sulčių, raudonųjų vynuogių sulčių, kopūstų sulčių, gysločio lapų ištraukos, medaus.

Baklažanai turi daugybę organizmui naudingų medžiagų: vitaminų A, C, PP, B grupės vitaminų, aminorūgščių, makroelementų ir mikroelementų (kalcio, sieros, chloro, fosforo, magnio ir kitų). Baklažanai mažina cukraus kiekį kraujyje ir veikia kaip antibiotikai, juos naudinga valgyti sergantiems skleroze bei kamuojamiems podagros, profilaktiškai, kad išvengtumėte išeminės širdies ligos ir aterosklerozės, sergant stenokardija, mažakraujyste, kepenų ir kasos ligomis, nutukimu, sergantiems skrandžio bei žarnyno opalige ir turint įvairių odos problemų. Baklažanuose esančios veikliosios medžiagos labai efektyviai mažina „blogą“ cholesterolio koncentraciją kraujyje (net iki 55 procentų), todėl juos rekomenduojama dažniau valgyti sergant ateroskleroze bei šios ligos profilaktikai.

Raudonųjų vynuogių sultys naudingos esant nerviniam išsekimui, nusilpus. Palankiai veikia inkstus ir kepenis – „apsaugo“ nuo toksinų. Raudonųjų vynuogių sultys „filtruoja“ kraują – mažina cholesterolio kiekį.

Raudonosiose vynuogėse yra junginio, vadinamo pterostilbene, kuris yra pajėgus sumažinti cholesterolio kiekį kraujyje. Saponinai, esantys raudonųjų vynuogių odelėje taip pat gali užkirsti kelią cholesterolio absorbcijai. Nustatyta, kad raudonosios vynuogės turi stiprių antivėžinių savybių dėl priešuždegiminio poveikio resveratrol esančio raudonosiose vynuogėse. Tai ypač veiksminga gaubtinės ir tiesiosios žarnos vėžiui ir krūties vėžiui. Antocianinai ir proantocianidinas, esantys raudonosiose vynuogėse, galimai stabdo dauginimąsi ir gali slopinti vėžio sukėlėjų augimą. Raudonųjų vynuogių sultys ne tik apsaugo nuo vėžio rizikos, tačiau taip pat slopina vėžinių ląstelių augimą ir dauginimąsi.

Kopūstas turi daug naudingų elementų: ląstelienos, pektinų, cukraus, vitaminų B, P, PP, J, U, galybę mineralinių medžiagų, tarp jų ir širdžiai reikalingo kalio, organinių rūgščių. Kopūstuose daug vitamino U, kuris reguliuoja medžiagų apykaitą, saugo nuo aterosklerozės bei opaligės. Gausu fitoncidų, kurie naikina kai kurias ligas sukeliančias bakterijas, daug tartroninės rūgšties, kuri apsaugo, kad iš angliavandenių nesusidarytų riebalai. Šviežios kopūstų sultys naudojamos sergantiems gastritu, tulžies pūslės bei žarnų uždegimais, skrandžio arba dvylikapirštės žarnos opa.

Didžiojo gysločio lapuose yra (10 %) gleivių, tanidų, karčiųjų medžiagų, glikozido aukubino, alkaloidų, vitaminų (C, K, karotino, U), cholino, organinių rūgščių (citrinos, obuolių, gintaro, oksalo), dervų, steroidinių saponinų, fermentų, fitoncidų, flavonoidų, mineralinių druskų, ypač kalio. Sėklose yra iki 44 % gleivių. Padidina deguonies įsisavinimo kiekį organizme, reguliuoja kvėpavimo takus. Dar prieš mūsų erą gyslotį vartojo kinai, graikai, romėnai dizenterijai gydyti. Avicena gysločio lapais stabdydavo kraujavimą, gydydavo žaizdas, kepenų ligas, o jų sultimis ramino ausų ir dantų skausmus.

Medus – saldus, tąsus skystis, bičių gaminamas iš žieduose esančio nektaro. Tai natūralus saldiklis ir konservantas. Meduje yra apie 19 % vandens, daug angliavandenių, iš kurių daugiausiai – fruktozės ir gliukozės (po 33-40 %). Taip pat meduje yra 1,5-5 % sacharozės, 5-10 % maltozės, kitų cukrų, mineralinių medžiagų (geležies, kalio, kalcio, magnio, natrio) bei kitų medžiagų (tiamino, riboflavino, vitamino C, niacino, pantoteno rūgšties). Meduje yra nedideli kiekiai fermentų, fitoncidų, hormonų, aromatinių bei baktericidinių medžiagų. Medus turi antioksidacinių savybių. Jo antibakterines savybes daugiausia lemia fermentas gliukozės oksidazė, kuriam dalyvaujant, gliukozė skyla į gliukono laktoną ir vandenilio peroksidą. Medus veikia kaip priešbakterinė ir kosulį mažinanti priemonė, teigiamai veikia širdies raumenį, reguliuoja skrandžio sulčių rūgštingumą ir atstato pažeistą skrandžio gleivinę. Medus yra efektyvus, gydant ūminį ir lėtinį kepenų uždegimą. Šiuo atveju medus didina glikogeno rezervus kepenyse, gerina kepenų funkciją, skatina tulžies nutekėjimą. Padeda greičiau įsisavinti maisto papildą, maitina nervų sistemą, pašalina uratus, toksinus, apsaugo nuo akmenų susidarymo.

Siekiant užsibrėžto tikslo, buvo sukurta vaistingųjų augalų kompoziciją, kurią sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

baklažanų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
raudonųjų vynuogių sultys	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
kopūstų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),

gysločio lapų ištrauka - 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),

medus - 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių nutukimo mažinimu, gamybos būdas.

- 5 Baklažanų, kopūstų sultys spaudžiamos iš šviežių daržovių šaltu būdu, naudojant specialų hidraulinį presą.

Raudonųjų vynuogių sultys spaudžiamos iš šviežių vaisių, naudojant automatinį sieta. Sietas atskiria uogų luobeles ir sėklas, uogų turinys patenka į sultis. Sultys pakaitinamos iki 82 °C ir supilamos į Bag in Box tipo plastikinius indus (talpą) saugojimui.

- 10 Vėliau šios grynos ir neskiestos sultys naudojamos kaip žaliava produkto gamybai.

Gysločio lapų ištrauka ruošama: 1 valgomas šaukštas susmulkintų gysločio lapų užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama.

- 15 Į 500 ml talpos indą supilame 50 ml baklažanų sulčių, 50 ml raudonųjų vynuogių sulčių, 50 ml kopūstų sulčių, 50 ml gysločio lapų ištraukos ir 50 g medaus. Medui ištirpus, produktas pakaitinamas iki 82 °C laipsnių temperatūros ir išpilstomas į 50 ml talpos stiklinius buteliukus. Buteliukai sandariai uždaromi, laikomi šaldytuve.

Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių nutukimo mažinimu, cheminė, mitybinė ir energetinė vertė.

100 ml produkto yra:

20

Angliavandeniai	24,2 g
Iš jų:	
Cukrūs:	23,9 g
monosacharidai	17,0 g
sacharozė	6,9 g
Maistinės skaidulos	0,3 g
Riebalai	0,1 g
Baltymai	0,1 g
Tirpios sausosios medžiagos	24,9 g
Sausosios medžiagos	25,2 g
Askorbo rūgštis	10 mg (12,5 % RPN)
Organinės rūgštys	0,3 g
Nitratai	15,0 mg
pH	4,4
Antocianinai, išreikšti cianidin-3-gliukozidu	2,2 mg
Polifenoliai	46,2 mg
Antiradikalinis aktyvumas	0,8 μmol Trolox ekvivalento
Spalvų koordinatės:	
L*	32,9 %

a*	1,5 NBS vnt.
b*	5,9 NBS vnt.
Energinė vertė	98 kcal (415 kJ)

Be sumažinto kalorijų kiekio per dieną, šis maisto papildas sąlygoja elgsenos įpročių pasikeitimą, tai yra skatina žmogų maitintis reguliariai, nuolat gerti vandens, mažina vienu kartu suvalgomas porcijas. Stipriai sumažina potraukį prisivalgyti mažais kiekiais, ištiesai užkandžiaujant. Žmogui pradingsta noras nuolat užkandžiauti mažais gabaliukais sūrio, riešutų, saldainių, pyragaičių, picos gabaliukų, traškučių ir panašiai.

Sunkiųjų metalų pašalinimui iš organizmo naudoja vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš pušų pumpurų ištraukos, alijošiaus sulčių, raudonųjų vynuogių sulčių, ananasų sulčių, kriaušių sulčių, medaus.

Paprastosios pušies pumpurai – puikus vitaminų šaltinis. Per antrąjį pasaulinį karą jų vandenine ištrauka žmonės gydė skorbutą. Pumpuruose yra daug askorbino rūgšties, rauginių medžiagų, eterinio aliejaus, alkaloidų, antocianų, mineralinių ir kitų medžiagų. Valo kraują, šalina sunkiuosius metalus iš organizmo. Pumpurai renkami žiemą, nuplaunami vandeniu ir iki vartojimo laikomi šaltoje patalpoje ant popieriaus.

Alijošiaus gydomosios savybės jau buvo žinomos daugiau kaip prieš 3 tūkstančius metų. Šio augalo sultingame audinyje yra antraglikozidų, sakingų medžiagų, eterinių aliejų, fermentų, kartumų, vitaminų, fitoncidų, 20 iš 22 būtinų žmogaus organizmui amino rūgščių. Neseniai mokslininkai alijošiuje aptiko medžiagą, kuri naudojama gydant gripą, tymus, opas, gerybinius ir piktybinius auglius ir net AIDS. Alijošius puikiai tonizuoja ir atjaunina organizmą, pagerina medžiagų apykaitą, apetitą. Alijošiaus sultys turi vidurius laisvinančių, bakteriostazinių ir baktericidinių savybių, kurios puikiai veikia įvairius mikrobus: stafilokokus, streptokokus, difterijos, vidurių šiltinės ir dizenterijos lazdeles. Alijošiaus sultys plačiai naudojamos liaudies medicinoje. Alijošius malšina uždegimą sergant opa ir kolitu, gerai veikia skrandį ir kepenis, padeda sergant konjunktyvitu, susižeidus, esant pūliniams, nudegimams, didina elektrolitų, hemoglobino, iš dalies leukocitų kiekį. Alijošiaus preparatai naudojami kaip stimuliuojanti priemonė sergant įvairiomis ligomis ir padidina organizmo atsparumą. Šalina iš organizmo sunkiuosius metalus, reguliuoja medžiagų apykaitą, mažina cholesterolio kiekį, kelia imunitetą.

Ananasų sultys. Teigiamai veikia inkstų ir kepenų funkciją. Sudėtyje yra bromelaino, kuris degina riebalus ir atjaunina organizmą. Dėl šių priežasčių ananasų sultys

rekomenduojamos laikantis dietos. Jas naudinga gerti sergant inkstų ligomis ir angina. Ananaso vaisiuose yra daug kalio, kalcio, magnio, fosforo, geležies, vario, vitaminų: C, B1, B2, B5, B3, B6, karotino, PP. Vitamino P yra penkis kartus daugiau negu pripažintame rutino šaltinyje – citrinoje. Ananasų sultys stimuliuoja virškinamųjų fermentų gamybą, šalina iš žarnyno toksinus, lėtina aterosklerozės vystymąsi. Jos ypač rekomenduotinos pasireiškus funkciniam širdies veiklos sutrikimams, kamuojant aritmijai, nutukus. Nustatyta, kad vienas gramas bromelaino gali „sudeginti“ apie 900 g riebalų. Todėl manoma, kad reguliariai geriant ananasų sultis galima ne tik sustabdyti tukimą, bet ir ilgainiui sumažinti jau esamas riebalų sankaupas.

10

Kriaušių sultys turi antimikrobinių savybių. Naudingos sergant akmenlige. Jose gausu vitaminų ir mineralinių medžiagų: cinko, kalio, kalcio, fosforo, magnio ir kitų. Kriaušių sulčių tirščiai yra gera skaidulinė medžiaga, kuri gerina žarnyno darbą, saugo nuo vidurių užkietėjimo, padeda atsinaujinti skrandžio ir žarnyno gleivinei, gerina nuotaiką, savijautą, dezinfekuoja šlapimo takus, veikia šlapimą varančiai, stiprina imunitetą.

15

Siekiant užsibrėžto tikslo, buvo sukurta vaistingųjų augalų kompozicija, kurią sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

	pušų pumpurų ištrauka	- 15,7 – 17,7 (geriausiai 16,7%),
	alijošiaus sultys	- 17,6 – 15,6 (geriausiai 16,6%),
20	raudonųjų vynuogių sultys	- 15,7 – 17,7 (geriausiai 16,7%),
	ananasų sultys	- 17,6 – 15,6 (geriausiai 16,6%),
	kriaušių sultys	- 15,7 – 17,7 (geriausiai 16,7%),
	medus	- 17,7 – 15,7 (geriausiai 16,7%).

Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių sunkiųjų metalų pašalinimu iš organizmo, gamybos būdas.

25

Alijošiaus, raudonųjų vynuogių, ananasų, kriaušių sultys spaudžiamos iš šviežių vaisių, naudojant automatinį sieta. Sietas atskiria uogų luobeles ir sėklas, uogų turinys patenka į sultis. Sultys pakaitinamos iki 82 °C ir supilamos į Bag in Box tipo plastikinius indus (talpą) saugojimui. Vėliau šios grynios ir neskiestos sultys naudojamos kaip žaliava produkto gamybai.

30

Pušų pumpurų ištrauka ruošama: 1 valgomas šaukštas susmulkintų pušų pumpurų užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama.

Į 500 ml talpos indą supilame 50 ml alijošiaus sulčių, 50 ml raudonųjų vynuogių sulčių, 50 ml ananasų sulčių, 50 ml kriaušių sulčių, 50 ml pušų pumpurų ištraukos ir 50 g medaus. Medui ištirpus, produktas pakaitinamas iki 82 °C laipsnių temperatūros ir išpilstomas į 50 ml talpos stiklinius buteliukus. Buteliukai sandariai uždaromi, laikomi šaldytuve.

Maisto papildas, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių sunkiųjų metalų pašalinimu iš organizmo, cheminę, mitybinę ir energetinę vertę.

100 ml produkto yra:

Angliavandeniai	20,2 g
Iš jų:	
Cukrūs:	19,8 g
monosacharidai	16,3 g
sacharozė	3,5 g
Maistinės skaidulos	0,4 g
Riebalai	0,2 g
Baltymai	0,3 g
Tirpios sausosios medžiagos	20,9 g
Sausosios medžiagos	21,8 g
Askorbo rūgštis	9,6 mg (12,0 % RPN)
Organinės rūgštys	0,3 g
Nitratai	26,1 mg
pH	3,6
Antocianinai, išreikšti cianidin-3-gliukozidu	2,3 mg
Polifenoliai	34,6 mg
Antiradikalinis aktyvumas	0,6 μmol Trolox ekvivalento
Spalvų koordinatės:	
L*	33,2 %
a*	0,7 NBS vnt.
b*	5,9 NBS vnt.
Energinė vertė	83 kcal (353 kJ)

Valo kraują, šalina toksinus (fosfatus, nitratus, sunkiuosius metalus ir kita). Stiprina imuninę sistemą. Gerina kepenų ir inkstų funkcijas. Didina chroniškų ir alerginių ligų gydymo efektyvumą. Taikomas impotencijos profilaktikai. Padeda gydyti sąnarių ligas, reumatą. Tinka po chemoterapijos kurso. Reguliuoja kraujo spaudimą

Hormonų veiklos pagerinimui naudoja vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš granatų sulčių, beržų pumpurų ištraukos, bananų sulčių, figų ištraukos, medaus.

Granato vaisiuose randama fitocidų, dažinių medžiagų, taninų (raugų), azotinių medžiagų, sieros, chloro bei kitų rūgščių druskų, ląstelienos, įvairių mineralų - kalcio, magnio, kalio, natrio, mangano ir kitų. Granatų sultys liaudies medicinoje nuo seno vartojamos įvairių negalavimų gydymui - jų duodavo apetitui gerinti, virškinimui reguliuoti. Šios sultys turi šlapimo ir tulžies varomųjų medžiagų, skausmo malšinamųjų, priešūždegiminių ir antiseptinių savybių. Pagerina hormonų veiklą, kelia imunitetą, naikina kenksmingas bakterijas, mažina cholesterolio kiekį. Granatų sultys stimuliuoja kraujo ląstelių gamybą, todėl jas rekomenduojama gerti esant mažakraujystei, sergant cukriniu diabetu. Kadangi granatų sultys gerina medžiagų apykaitą, jas galima gerti ir turintiems antsvorio.

Beržų pumpuruose yra rauginių medžiagų, eterinio aliejaus, saponinų, vitamino C, organinių rūgščių, tanidų, cukraus. Pumpurai ir lapai turi antibiotinių medžiagų su stipriu bakteriocidiniu veikimu. Galeniniai preparatai, paruošti iš beržo pumpurų ir lapų, vartojami kaip antiseptikai nuo grybelio. Jie skatina tulžies ir šlapimo išsiskyrimą, naudojami nuo dizenterijos ir chroniško viduriavimo, reguliuoja hormonus, mažina cholesterolio kiekį. Tinka sergant inkstų, kepenų ligomis, esant patinimams dėl širdies nepakankamumo. Jais gydomi reumatas, taip pat kvėpavimo organų ligos: laringitas, bronchitas, tracheitas bei kosulys. Be to, jie vartojami kaip antiseptinė, atsikosėjimą lengvinanti ir prakaitavimą skatinanti priemonė.

Bananai – tikras energijos, vitaminų ir angliavandenių (cukraus, gliukozės, laktozės) lobynas. Bananai pasižymi ir gydomosiomis savybėmis, jie rekomenduojami serganti širdies ir kraujagyslių ligomis, artritais, norint normalizuoti nervinės sistemos veiklą. Bananuose esančios medžiagos skatina smegenis išskirti serotoniną – džiaugsmo hormoną; jos pagerina nuotaiką ir sukelia gerovės, ramybės jausmą. Bananuose yra didelė įvairovė naudingų medžiagų – folio rūgšties, magnio, vitaminų A ir C, kalio. Bananai padeda išvengti daugelio sveikatos problemų ir yra svarbūs gydant kai kurias ligas: anemiją, hipertenziją, depresiją, vidurių užkietėjimui, rėmenį ir kitas ligas. Bananuose gausu B grupės vitaminų, jie gerina protinę veiklą ir susikaupimą, stiprina nervų sistemą, didina atsparumą stresui.

Figose gausu vitamino B, C, provitamino A, mineralinių medžiagų, tokių kaip geležies, kalio, kalcio, mangano, fosforo, įvairių fermentų ir kitų. Figos yra labai kaloringos. Viena figa turi 37-48 kalorijas. Figos - vieni iš seniausių žmonių naudojamų vaistinių augalų. Figomis gydomos šlapimtakio infekcijos, akmenligė, gerinama širdies

raumens veikla. Figos šalina nuovargį, didina darbingumą, suteikia energijos. Tiek šviežiose, tiek ir džiovintose figose yra gausu pektinų, kurie padeda sumažinti cholesterolio kiekį kraujyje. Moksliniai tyrimai rodo, kad figos normalizuoja skydliaukės veiklą, apsaugo nuo vėžinių ląstelių vystymosi. Liaudies medicinoje figos naudojamos pašalinti žarnyno parazitus, bronchitui gydyti.

Siekiant užsibrėžto tikslo, buvo sukurta vaistingųjų augalų kompozicija, kurią sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

	granatų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	beržų pumpurų ištrauka	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
10	bananų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	figų ištrauka	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių hormonų veiklos pagerinimu, gamybos būdas.

Granatų, bananų sultys spaudžiamos iš šviežių vaisių, naudojant automatinį sieta. Sietas atskiria uogų luobeles ir sėklas, uogų turinys patenka į sultis. Sultys pakaitinamos iki 82 °C ir supilamos į Bag in Box tipo plastikinius indus (talpą) saugojimui. Vėliau šios grynos ir neskiestos sultys naudojamos kaip žaliava produkto gamybai.

Beržų pumpurų ištrauka ruošiama: 1 valgomas šaukštas susmulkintų beržų pumpurų užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama.

Figų ištrauka ruošiama: 1 valgomas šaukštas susmulkintų figų užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama

Į 500 ml talpos indą supilame 50 ml granatų sulčių, 50 ml bananų sulčių, 50 ml figų ištraukos, 50 ml beržų pumpurų ištraukos ir 50 g medaus. Medui ištirpus, produktas pakaitinamas iki 82 °C laipsnių temperatūros ir išpilstomas į 50 ml talpos stiklinius buteliukus. Buteliukai sandariai uždaromi, laikomi šaldytuve.

Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių hormonų veiklos pagerinimu, cheminė, mitybinė ir energetinė vertė.

100 ml produkto yra:

Angliavandeniai	24,2 g
Iš jų:	
Cukrūs:	23,9 g
monosacharidai	11,7 g
sacharozė	12,2 g

Maistinės skaidulos	0,3 g
Riebalai	0,1 g
Baltymai	0,2 g
Tirpios sausosios medžiagos	24,6 g
Sausosios medžiagos	25,8 g
Askorbo rūgštis	9,6 mg (12,0 % RPN)
Organinės rūgštys	0,4 g
Nitratai	14,3 mg
pH	3,4
Antocianinai, išreikšti cianidin-3-gliukozidu	24,08 mg
Polifenoliai	73,8 mg
Antiradikalinis aktyvumas	1,1 μmol Trolox ekvivalento
Spalvų koordinatės:	
L*	39,0 %
a*	0,8 NBS vnt.
b*	6,5 NBS vnt.
Energinė vertė	99 kcal (417 kJ)

Dėl gausaus į hormonus panašių medžiagų kiekio, jis reguliuoja endokrininių liaukų veiklą, gali mažinti priešmenstruacinę įtampą, gerinti lytinį potraukį bei pajėgumą, švelninti klimakterinius negalavimus. Tinka ir sergantiems ateroskleroze bei širdies arterijų nepakankamumu. Dėl stimuliuojamojo poveikio daugeliui pagerėja savijauta, darbingumas, pagyvenę žmonės darosi žvalesni, paaštrėja jų jutimo organų funkcijos.

Širdies veiklos pagerinimui naudoja vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš persikų sulčių, bananų sulčių, gudobelės vaisių ištraukos, baltųjų vynuogių sulčių, medaus.

Persikuose gausu kalio druskų ir geležies, dėlto jie naudojami gydant širdies-kraujagyslių sistemos ligas, anemiją (mažakraujystę), normalizuoja medžiagų apykaitą. Kalio ir fosforo junginys gerina atmintį ir darbingumą, aktyvina galvos smegenų kraujagyslių darbą, mažina nervinę ir emocinę įtampą. Vaisiaus minkštyme esantis karotinas stabdo žmogaus organizmo ląstelių irimą. Kaip gydomąją priemonę persikus rekomenduojama naudoti esant širdies ritmo sutrikimams, mažakraujystei, žemam skrandžio rūgštingumui, paaugliams – stiprinti imuninę sistemą ir stimuliuoti augimo procesus, nėščioms moterims – nuo pykinimo ir toksikozės, gerinti odos būklei. Persikuose gausu antioksidantų, saugančių nuo vėžinių susirgimų, jie padeda šalinti iš organizmo parazitus, yra naudingi akims, gera diuretinė priemonė, padeda nuo podagros ir reumato. Švieži persikai gerina riebaus maisto virškinimą, todėl puikiai tinka desertiniam

patiekalui po gausių pietų. Neseniai mokslininkai, ištirę persikų, nektarinų ir obuolių sudėtį, nustatė, kad šiuose vaisiuose yra polifenolių – antioksidantų, pašalinančių laisvuosius radikalus iš kūno.

Gudobelės galenininiais preparatais gydomos širdies ligos. Jie sumažina širdies raumens jautrumą, padeda gydyti aritmiją, plečia periferines ir vidines kraujagysles, gerina ir širdies, ir galvos smegenų kraujagyslių kraujo apytaką, mažina arterinį kraujo spaudimą. Gudobelės flavonoidai gerina širdies kraujagyslių tonusą, medžiagų apykaitą. Tyrimais nustatyta, kad gudobelės veikliosios medžiagos mažina cholesterolio kiekį kraujyje, didina lecitino kiekį. Gudobelė gydo padažnėjusią širdies plakimą, neurozę, sutrikusią miegą, padidėjusį kraujo spaudimą, gerina širdies raumens veiklą, nuima kraujagyslių spazmus, pagerina širdies raumens kraujotaką, apsaugo nuo cholesterolio. Nuo gudobelės preparatų gerėja savijauta, normalėja kraujo spaudimas, mažiau skauda arba visai nustoja skaudėti ar svaigti galva, ūžti ausyse, sumažėja cholesterolio kraujyje, padaugėja lecitino, palengva normalizuojasi ir elektrolitai, krešamumas, miegas. Sergant išemine širdies liga, pagerėja širdies raumens funkcinė veikla, kraujagyslių kraujotaka. Liaudies medicina gudobelę nuo seno vartoja dusuliui, nemigai, padažnėjusiam širdies plakimui, kosuliui gydyti ir kaip raminamąją priemonę.

Siekiant užsibrėžto tikslo, buvo sukurta vaistingųjų augalų kompozicija, kurią sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

20	persikų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	bananų sultys	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
	gudobelės vaisių ištrauka	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	baltųjų vynuogių sultys	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

25 Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių širdies veiklos pagerinimu, gamybos būdas.

Persikų, bananų, baltųjų vynuogių sultys spaudžiamos iš šviežių vaisių, naudojant automatinį sieta. Sietas atskiria uogų luobeles ir sėklas, uogų turinys patenka į sultis. Sultys pakaitinamos iki 82 °C ir supilamos į Bag in Box tipo plastikinius indus (talpą) saugojimui.

30 Vėliau šios grynios ir neskietos sultys naudojamos kaip žaliava produkto gamybai.

Gudobelės vaisių ištrauka ruošinama: 1 valgomas šaukštas susmulkintų gudobelės vaisių užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama.

Į 500 ml talpos indą supilame 50 ml persikų sulčių, 50 ml bananų sulčių, 50 ml gudobelės vaisių ištraukos, 50 ml baltųjų vynuogių sulčių ir 50 g medaus. Medui ištirpus, produktas pakaitinamas iki 82 °C laipsnių temperatūros ir išpilstomas į 50 ml talpos stiklinius buteliukus. Buteliukai sandariai uždaromi, laikomi šaldytuve.

- 5 Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių širdies veiklos pagerinimu, cheminė, mitybinė ir energetinė vertė.

100 ml produkto yra:

Angliavandeniai	23,2 g
Iš jų:	
Cukrūs:	22,8 g
monosacharidai	15,9 g
sacharozė	6,9 g
Maistinės skaidulos	0,4 g
Riebalai	0,1 g
Baltymai	0,3 g
Tirpios sausosios medžiagos	25,8 g
Sausosios medžiagos	26,8 g
Askorbo rūgštis	12,0 mg (15,0 % RPN)
Organinės rūgštys	0,4 g
Nitratai	18,0 mg
pH	3,7
Antocianinai, išreikšti cianidin-3-gliukozidu	0,3 mg
Polifenoliai	51,9 mg
Antiradikalinis aktyvumas	0,9 μmol Trolox ekvivalento
Spalvų koordinatės:	
L*	42,9 %
a*	3,0 NBS vnt.
b*	17,5 NBS vnt.
Energinė vertė	94 kcal (402 kJ)

- 10 Maisto papildas prisideda prie kraujagyslių gerovės, padeda stiprinti venas ir arterijas. Padeda venų mikrocirkuliacijai, kojų kraujotakai. Palaiko gerą virškinimą, turi daug vitamino C, pasižymi antioksidacinėmis savybėmis. Valo organizmą, šalina skysčius, padeda skatinti šlapimo funkcijas. Pasižymi plačiu poveikiu, todėl vartojama įveikti laikiną fizinį ar intelektualinį išsekimą.

15

Medžiagų apykaitos pagerinimui naudoja vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš kopūstų sulčių, petražolių šaknų ištraukos, svogūnų sulčių, morkų sulčių, saldžiųjų pipirų sulčių, lauro lapų ištraukos, citrinų sulčių, medaus.

Paprastosios petražolės žalumoje, šaknyse ir vaisiuose yra eterinių aliejų, flavonoidų, vitaminų. Jos lapuose vitamino C penkis kartus daugiau nei citrinose ar apelsinuose. Taip pat gausus rinkinys vitaminų B1, B2, K, PP, geležies druskų, kalio, magnio, kalcio, fosforo. Kuokštelis šviežios petražolės užtikrina žmogui vitamino C ir karotino paros normą. Kankina skrandžio ar dvylikapirštės žarnos opaligę - valgyti kuo daugiau petražolių. Gastritas - patartina gerti šviežių petražolės lapų sultis. Cistitas, šlapimo takų akmenligė, edemos, inkstų spazmai, kraujavimas iš gimdos, neuralgija - visais šiais atvejais gerti paprastosios petražolės antpilą ar šviežias sultis.

Svogūno cheminė sudėtis turtinga ir įvairi. Ropelėse yra 1,7 proc. baltymų, iki 10 proc. angliavandenių, riebalų, fermentų, eterinių aliejų. Yra organinių rūgščių (obuolių ir citrinos), vitaminų: B1, B2, B3, karotino, mikroelementų. Be to, makroelementų (kalcio, kalio, natrio, magnio, fosforo). Svogūnuose esančios lakiosios medžiagos apsaugo žmones nuo įvairių ligų. Tai įrodė B. Tokinas. Jis išskyrė iš svogūnų lakiąsias medžiagas, kurias pavadino fitoncidaais. Svogūnai augaliniai antibiotikai. Svogūno veikliosios medžiagos reguliuoja medžiagų apykaitą, stiprina organizmą žiemą ir pavasarį. Svogūnai padeda išsiskirti seilėms bei virškinimo sultims, žadina apetitą. Manoma, kad svogūnų veikliosios medžiagos mažina kraujyje cukraus kiekį. Svogūno sultys padeda, kai užkietėja viduriai, esant žarnyno uždegimui. Svogūnuose esančios biologiškai veiklios medžiagos reguliuoja medžiagų apykaitą, kraujagysles daro elastingas, naikina mikroorganizmus, valo gleivinę.

Saldieji pipirai yra lyginami su bomba, turinčia vitaminų užtaisą. Juose yra retos medžiagos - kapsaicino, kuris veikia kaip galinga antibakterinė dezinfekuojanti medžiaga, neutralizuojanti skrandžio opaligės sukėlėją ir gydanti kai kurias skrandžio ir dvylikapirštės žarnos ligas. Pipirų spiritinė ištrauka tinka trinti - malšinti neuralginius ir reumatinius skausmus. Pagerina šlapimo išsiskyrimą, reguliuoja skysčių apykaitą, normalizuoja baltymų biosintezę.

Laurų lapai - šalina iš organizmo druskų perteklių, smėlį iš inkstų ir šlapimo pūslės. Laurų lapų sudėtyje yra eterinių aliejų – net 4,5 proc., acto, valerijono ir kapriono rūgščių. Laurų lapų nuoviras gerina virškinimą, kelia apetitą, teigiamai veikia visų vidaus organų veiklą. Hipokratas lauro aliejų rekomenduodavo naudoti nuo stabligės, o lapų nuovirą - mažinti gimdymo skausmams. Galenas naudojo lauro lapus šlapimo takų akmenligei gydyti. Avicena teigė, kad laurų lapai mažina sąnarių skausmus, malšina įtampas, dusulį, padeda išvartyti akmenis iš inkstų ir kepenų. Lauro lapai padeda gydant nervinį susijaudinimą, kepenų ir skydliaukės navikus, sąnarių skausmus, vidurių dieglius.

Jie naudojami įtrynimams esant reumatui, paralyžiams, peršalimo ligoms, niežams, astmai, gripui, viršutinių kvėpavimo takų katarui, zvimbimui ausyse. Įkandus nuodingiems vabzdžiams – širšėms ir bitėms padeda lauro lapų kramtymas. Lauro lapai stimuliuoja seilių išsiskyrimą, gerina virškinimą, turi švelnų migdantį ir atpalaiduojantį poveikį. Valo kraują, kraujagysles, pašalina toksinus, reguliuoja medžiagų apykaitą.

Citrinos sultyse yra daug pektino, kalio, C, B, E, PP grupės vitaminų, karotino, mineralinių medžiagų: kalio, kalcio, natrio, magnio, vario, cinko, geležies, fosforo, mangano, fluoridų, boro, molibdeno, sieros ir chloro. Citrina yra vitamino C šaltinis, iš organizmo šalina šlakus, toksinus. Gali naikinti visų rūšių vėžio ląsteles. Ji yra 10 000 kartų stipresnė už chemoterapiją ir nesukelia neigiamo poveikio. Citrinos minkštyme yra 5-8 proc. citrinų ir obuolių rūgšties, azotinių medžiagų, cukraus, pektinų; gausu kalio, vario, vitaminų C, B1, B2, D, P, flavanoidų, didinančių atsparumą radiacijai, saugančių odą nuo žalingo saulės poveikio. Citrinų sultys gerina apetitą, tinka avitaminozei, podagrai gydyti. Vartojant citrinų sultys, galima išvengti akmenų susidarymo šlapimtakiuose ir inkstuose.

Citrinos palengvina emocinę įtampą, gerina kraujo cirkuliaciją bei šarmingumą, mažina celiulitą, slopina skausmą. Citrina skaido organizme riebalus, todėl metant svorį, rekomenduojama kasdien išgerti po valgomąjį šaukštą jos sulčių, galima sureguliuoti skrandžio rūgštingumą ir net išsigydyti gastritą.

Siekiant užsibrėžto tikslo, buvo sukurta vaistingųjų augalų kompozicija, kurią sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

	kopūstų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),	
	petražolių šaknų ištrauka	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),	
	svogūnų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),	
	morkų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),	
25	saldžiųjų pipirų ištrauka	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),	
	lauro lapų ištrauka	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),	-
	citrinų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),	
	medus	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%).	

Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių medžiagų apykaitos pagerinimu, gamybos būdas.

Kopūstų, svogūnų, morkų, citrinų, saldžiųjų pipirų sultys spaudžiamos iš šviežių vaisių, naudojant automatinį sieta. Sietas atskiria uogų luobeles ir sėklas, uogų turinys patenka į sultis. Sultys pakaitinamos iki 82 °C ir supilamos į Bag in Box tipo plastikinius

indus (talpą) saugojimui. Vėliau šios grynios ir neskiestos sultys naudojamos kaip žaliava produkto gamybai.

Petražolių šaknų ištrauka ruošama: 1 valgomas šaukštas susmulkintų petražolių šaknų užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min.

5 Perkošiama.

Lauro lapų ištrauka ruošama: 1 valgomas šaukštas susmulkintų lauro lapų užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama.

Į 500 ml talpos indą supilame 50 ml kopūstų sulčių, 50 ml petražolių šaknų ištraukos, 50 ml svogūnų sulčių, 50 ml morkų sulčių, 50 ml saldžiųjų pipirų sulčių, 50 ml lauro lapų ištraukos, 50 ml citrinų sulčių ir 50 g medaus. Medui ištirpus, produktas pakaitinamas iki 82 °C laipsnių temperatūros ir išpilstomas į 50 ml talpos stiklinius buteliukus. Buteliukai sandariai uždaromi, laikomi šaldytuve.

Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių medžiagų apykaitos pagerinimu, cheminė, mitybinė ir energetinė vertė.

15 100 ml produkto yra:

Angliavandeniai	19,3 g
Iš jų:	
Cukrūs:	18,8 g
monosacharidai	16,3 g
sacharozė	2,5 g
Maistinės skaidulos	0,5 g
Riebalai	0,1 g
Baltymai	0,4 g
Tirpios sausosios medžiagos	20,0 g
Sausosios medžiagos	21,8 g
Askorbo rūgštis	31,6 mg (39,5 % RPN)
Organinės rūgštys	1,1 g
Nitratai	26,1 mg
pH	3,2
Karotenoidai	1,6 mg
Polifenoliai	58,2 mg
Antiradikalinis aktyvumas	1,2 μmol Trolox ekvivalento
Spalvų koordinatės:	
L*	40,2 %
a*	7,2 NBS vnt.
b*	16,4 NBS vnt.
Energinė vertė	81 kcal (344 kJ)

Maisto papildas stimuliuoja kūną skatindami išskirti daugiau streso hormonų, o būtent šių dėka pagreitinėja medžiagų apykaita. Maistingosios medžiagos iš maisto absorbuojamos tiesiai į kraują ir paskirstomos ląstelėms visame kūne. Ląstelės gliukozę ir riebiąsias rūgštis panaudoja kaip kurą sudėtingoje cheminių reakcijų sekoje, reikalingoje energijai išgauti. Ši energija saugoma ATP (adenozintrifosfato) molekulėmis.

Sąnarių valymui bei kremzlių atstatymui naudoja vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš braškių sulčių, debesylo šaknų ištraukos, varnalėšų šaknų ištraukos, kriaušių sulčių, juodųjų serbentų sulčių, medaus.

Braškės stimuliuoja skydliaukės veiklą ir yra laikomos veiksminga priemone nuo vėžio, nes jos yra maistinių antioksidantų - medžiagų, saugančių nuo piktybinių ir kitų sunkių ligų - šaltinis, gausu silicio, taip pat turtingos geležies, magnio, fosfatų, jose yra daugiau vitamino C nei citrusiniuose vaisiuose. Vitamino C kiekiu braškes pranoksta tik juodieji serbentai. Penkiose vidutinio didumo uogose, šio vitamino yra tiek pat, kiek viename didžiuliame apelsine. Organizmui ypač naudingos folinės rūgšties braškėse daugiau negu avietėse ir vynuogėse. Šios uogos - veiksminga priemonė nuo šlapimo pūslės uždegimo. Jos skatina šlapimo skyrimąsi ir palankiai veikia kepenis, o jose esanti salicilo rūgštis malšina sąnarių skausmus, geležis - gydo mažakraujystę.

Debesylo šaknų ištrauka reguliuoja kvėpavimo, hormonų veiklą, mažina sąnarių uždegimą, gerina sąnarių sutepimą, lengvina atsikosėjimą. Jis vartojamas kvėpavimo takų, virškinamojo trakto, ginekologinėms ligoms gydyti. Pasižymi uždegimą slopinančiomis savybėmis, skatina organizmo medžiagų apykaitą. Liaudies medicina debesylo nuovirais pataria varyti iš organizmo askarides, gydyti bronchitą, egzemas, odos bėrimus, skalauti burną. Šaknyse ir šakniastiebiuose yra iki 40 % inulino, 1-4 % eterinio aliejaus (seskviterpeniniai laktonai), alanto rūgšties, rauginių medžiagų, dervų, alkaloidų, kartumynų, saponinų. Pasižymi atsikosėjimą gerinančiu, apetitą keliančiu, virškinimą gerinančiu, šlapimą varančiu, prakaito išsiskyrimą skatinančiu, prieš uždegiminiu, antibakteriniu, priešskirmėliniu ir raminančiu poveikiu.

Varnalėšų šaknyse yra 20-40 % inulino, gleivių, iki 0,2 % eterinio aliejaus, lignanų, fenolkarboninių rūgščių, triterpeninių saponinų, rauginių medžiagų. Pasižymi šlapimą varančiu, prieš uždegiminiu, vidurius liuosujančiu, prakaitavimą ir tulžies išsiskyrimą skatinančiu poveikiu, vartojama sutrikus virškinimo traktui, gydo reumatą,

podagrą ir tulžies ar šlapimo pūsles. Varnalėšų šaknų ištrauka valo kraują, pašalina poodinius toksinus, veikia priešūždegimiškai, atstato sąnario kremzlę

- Juodųjų serbentų** vaisiuose gausu ląstelienos, karoteno, fosforo, kalio, magnio, geležies, natrio bei vitaminų P, B1, B2, B3, B6, E, C. Šviežios juodųjų serbentų sultys
- 5 naudingos sergant skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opalige, skrandžio gleivinės uždegimu (gastritu), sumažėjus skrandžio sulčių rūgštingumui, sutrikus medžiagų apykaitai, jos aktyvina šlapimo ir oksalo rūgščių pertekliaus šalinimą iš organizmo, todėl yra veiksminga priemonė nuo reumato ir podagros.

- Siekiant užsibrėžto tikslo, buvo sukurta vaistingųjų augalų kompozicija, kurią
- 10 sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

braškių sultys	- 16,5 – 17,5 (geriausiai 17%),
debesylo šaknų ištrauka	- 17,5 – 16,5 (geriausiai 17%),
varnalėšų šaknų ištrauka	- 17,5 – 16,5 (geriausiai 17%),
kriaušių sultys	- 17,5 – 16,5 (geriausiai 17%),
15 juodųjų serbentų sultys	- 15,5 – 16,5 (geriausiai 16%),
medus	- 15,5 – 16,5 (geriausiai 16%).

Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių sąnariu valymu bei kremzlių atstatymu, gamybos būdas.

- Braškių, kriaušių, juodųjų serbentų sultys spaudžiamos iš šviežių vaisių, naudojant
- 20 automatinį sieta. Sietas atskiria uogų luobeles ir sėklas, uogų turinys patenka į sultis. Sultys pakaitinamos iki 82 °C ir supilamos į Bag in Box tipo plastikinius indus (talpą) saugojimui. Vėliau šios grynos ir neskiestos sultys naudojamos kaip žaliava produkto gamybai.

Debesylo šaknų ištrauka ruošinama: 1 valgomas šaukštas susmulkintų debesylo šaknų užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama.

- 25 Varnalėšų šaknų ištrauka ruošinama: 1 valgomas šaukštas susmulkintų varnalėšų šaknų užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama.

- Į 500 ml talpos indą supilame 50 ml braškių sulčių, 50 ml debesylo šaknų ištraukos, 50 ml varnalėšų šaknų ištraukos, 50 ml kriaušių sulčių, 50 ml juodųjų serbentų sulčių ir 50 g medaus. Medui ištirpus, produktas pakaitinamas iki 82 °C laipsnių temperatūros ir išpilstomas į 50 ml talpos stiklinius buteliukus. Buteliukai sandariai uždaromi, laikomi šaldytuve.
- 30

Maisto papildo, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių sąnarių valymu bei kremzlių atstatymu, cheminė, mitybinė ir energetinė vertė.

100 ml produkto yra:

Angliavandeniai	19,5 g
Iš jų:	
Cukrūs:	19,2 g
monosacharidai	16,1 g
sacharozė	3,1 g
Maistinės skaidulos	0,3 g
Riebalai	0,1 g
Baltymai	0,3 g
Tirpios sausosios medžiagos	20,8 g
Sausosios medžiagos	21,8 g
Askorbo rūgštis	14,0 mg (17,5 % RPN)
Organinės rūgštys	0,9 g
Nitratai	15,3 mg
pH	3,0
Antocianinai, išreikšti cianidin-3-gliukozidu	6,7 mg
Polifenoliai	148,4 mg
Antiradikalinis aktyvumas	2,3 µmol Trolox ekvivalento
Spalvų koordinatės:	
L*	27,2 %
a*	8,8 NBS vnt.
b*	1,6 NBS vnt.
Energinė vertė	82 kcal (347 kJ)

5

Švarios odos palaikymui naudoja vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš ananasų sulčių, sukatžolės ištraukos, našlaičių ištraukos, kriausių sulčių, medaus.

- 10 **Sukatžolės** žolėje yra 5-9 %, rauginių medžiagų, 60 mg % vitamino E, eterinio aliejaus, organinių rūgščių: vyno, obuolių, citrinos; mineralinių ir karčiųjų medžiagų, redukuotų cukrų, saponinų, alkaloido stachidrinio, glikozido leonurino (tik žydėjimo pradžioje). Sukatžolių preparatais gydoma širdies ir kraujagyslių neurozė, hipertoninė liga, struma, kardiosklerozė, jos preparatai raminantčiai veikia centrinę nervų sistemą, normalizuoja širdies ritmą, didina širdies susitraukimo galią, mažina kraujo spaudimą,
- 15 naudojama kaip švelni šlapimo išsiskyrimą skatinanti priemonė. Vartojamos nuo epilepsijos, kosulio, bronchinės astmos. Paprastųjų sukatžolių raminamasis poveikis stipresnis nei valerijonų.

Našlaičių žolė pasižymi atsikosėjimą gerinančiu, šlapimą varančiu, prakaitavimą skatinančiu, dezinfekuojančiu, priešūždegiminiu ir skausmą malšinančiu poveikiu.

- Našlaičių preparatai yra vartojami sausam kosuliui gydyti. Nuoviru gydamos odos ligos, tokios kaip egzema, žvynelinė, riebios odos spuogai, taip pat šlapimo takų akmenligė, peršalimas. Vartojama esant podagrai, reumatui gydyti, pagerina medžiagų apykaitą, skatina prakaitavimą, normalizuoja kasos veiklą, pagerina ląstelių atsinaujinimą, reguliuoja
- 5 hormonų.

Siekiant užsibrėžto tikslo, buvo sukurta vaistingųjų augalų kompozicija, kurią sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

	ananasų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
10	sukatžolės ištrauka	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
	našlaičių ištrauka	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	kriaušių sultys	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

- Maisto papildas, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių švarios
- 15 odos palaikymu, gamybos būdas.

Ananasų, kriaušių sultys spaudžiamos iš šviežių vaisių, naudojant automatinį sieta. Sietas atskiria uogų luobeles ir sėklas, uogų turinys patenka į sultis. Sultys pakaitinamos iki 82 °C ir supilamos į Bag in Box tipo plastikinius indus (talpą) saugojimui. Vėliau šios grynios ir neskiestos sultys naudojamos kaip žaliava produkto gamybai.

- 20 Sukatžolės ištrauka ruošiamas: 1 valgomas šaukštas susmulkintų sukatžolių užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama.

Našlaičių ištrauka ruošiamas: 1 valgomas šaukštas susmulkintų našlaičių užpilamas 1 stikline verdančio vandens. Uždengiama, palaikoma 40 min. Perkošiama.

- 25 Į 500 ml talpos indą supilame 50 ml ananasų sulčių, 50 ml sukatžolės ištraukos, 50 ml našlaičių ištraukos, 50 ml kriaušių sulčių ir 50 g medaus. Medui ištirpus, produktas pakaitinamas iki 82 °C laipsnių temperatūros ir išpilstomas į 50 ml talpos stiklinius buteliukus. Buteliukai sandariai uždaromi, laikomi šaldytuve.

Maisto papildas, turinčio profilaktinių ir gydomųjų savybių, pasižyminčių švarios odos palaikymu, cheminė, mitybinė ir energetinė vertė.

- 30 100 ml produkto yra:

Angliavandeniai	21,1 g
Iš jų:	
Cukrūs:	20,9 g

monosacharidai	16,9 g
sacharozė	4,0 g
Maistinės skaidulos	0,2 g
Riebalai	0,1 g
Baltymai	0,3 g
Tirpios sausosios medžiagos	22,2 g
Sausosios medžiagos	23,3 g
Askorbo rūgštis	10,0 mg (12,5 % RPN)
Organinės rūgštys	0,4 g
Nitratai	23,8 mg
pH	3,5
Polifenoliai	40,2 mg
Antiradikalinis aktyvumas	0,7 μmol Trolox ekvivalento
Spalvų koordinatės:	
L*	34,0 %
a*	0,8 NBS vnt.
b*	6,8 NBS vnt.
Energinė vertė	87 kcal (369 kJ)

- Kompozicijos, skirtos organizmo valymui ir jo veiklos pagerinimui, naudojant vaistingųjų augalų kompozicijas kaip biologiškai aktyvius maisto papildus, turinčius profilaktinių ir gydomųjų savybių, atstato organizmo naudingąją mikroflorą, skatina tulžies gaminimąsi, riebalų virškinimą, švarina kepenis, mažina žalingą alkoholio toksinų poveikį kepenims, podagros atveju mažina šlapimo rūgšties kiekį kraujyje, aterosklerozės atveju mažina cholesterolio kiekį kraujyje, gerina virškinimą, normalizuoja žarnyno veiklą, tinka diabeto, podagros ir celiulito profilaktikai, šalina iš organizmo šlakus, druskas, padeda atsikratyti viršsvorio, apsaugo organizmą nuo ankstyvo senėjimo procesų, stimuliuoja organizmo imunitetą, aktyvindamas tarpląstelinį metabolizmą, gerina apetitą.

IŠRADIMO APIBRĖŽTIS

1. Kompozicijos, skirtos organizmo valymui ir jo veiklos pagerinimui, apimančios vaistingųjų augalų kompozicijų naudojimą, **b e s i s k i r i a n č i o s t u o, k a d** vaistingųjų
 5 augalų kompozicijas naudoja kaip biologiškai aktyvius maisto papildus, turinčius profilaktinių ir gydomųjų savybių, kompozicijų naudojimas apima:

a) endokrininės sistemos hormonų reguliavimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš baklažanų sulčių, raudonųjų vynuogių sulčių, kopūstų sulčių, gysločio lapų ištraukos, medaus;

10 b) sunkiųjų metalų pašalinimą iš organizmo, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš pušų pumpurų ištraukos, alijošiaus sulčių, raudonųjų vynuogių sulčių, ananasų sulčių, kriaušių sulčių, medaus;

c) hormonų veiklos pagerinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš granatų sulčių, beržų pumpurų ištraukos, bananų sulčių, figų ištraukos,
 15 medaus;

d) širdies veiklos pagerinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš persikų sulčių, bananų sulčių, gudobelės vaisių ištraukos, baltųjų vynuogių sulčių, medaus;

e) medžiagų apykaitos pagerinimą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš kopūstų sulčių, petražolių šaknų ištraukos, svogūnų sulčių, morkų sulčių, saldžiųjų pipirų sulčių, lauro lapų ištraukos, citrinų sulčių, medaus;

f) sąnarių valymą bei kremzlių atstatymą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš braškių sulčių, debesylo šaknų ištraukos, varnalėšų šaknų ištraukos, kriaušių sulčių, juodųjų serbentų sulčių, medaus;

25 g) švarios odos palaikymą, naudojant vaistingųjų augalų kompoziciją, susidedančią iš ananasų sulčių, sukatžolės ištraukos, našlaičių ištraukos, kriaušių sulčių, medaus.

2. Kompozicija pagal 1 punktą, **b e s i s k i r i a n t i t u o, k a d** nutukimo mažinimui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

30	baklažanų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	raudonųjų vynuogių sultys	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
	kopūstų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	gysločio lapų ištrauka	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

3. Kompozicija pagal 1 punktą, **b e s i s k i r i a n t i t u o, kad** sunkiųjų metalų pašalinimui iš organizmo vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

5	pušų pumpurų ištrauka	- 15,7 – 17,7 (geriausiai 16,7%),
	alijošiaus sultys	- 17,6 – 15,6 (geriausiai 16,6%),
	raudonųjų vynuogių sultys	- 15,7 – 17,7 (geriausiai 16,7%),
	ananasų sultys	- 17,6 – 15,6 (geriausiai 16,6%),
	kriaušių sultys	- 15,7 – 17,7 (geriausiai 16,7%),
	medus	- 17,7 – 15,7 (geriausiai 16,7%).

10

4. Kompozicija pagal 1 punktą, **b e s i s k i r i a n t i t u o, kad** hormonų veiklos pagerinimui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

15	granatų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	beržų pumpurų ištrauka	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
	bananų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	figų ištrauka	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

5. Kompozicija pagal 1 punktą, **b e s i s k i r i a n t i t u o, kad** širdies veiklos pagerinimui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

20	persikų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	bananų sultys	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
	gudobelės vaisių ištrauka	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	baltųjų vynuogių sultys	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

25

6. Kompozicija pagal 1 punktą, **b e s i s k i r i a n t i t u o, kad** medžiagų apykaitos pagerinimui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

30	kopūstų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	petražolių šaknų ištrauka	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	svogūnų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	morkų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),
	saldžiųjų pipirų ištrauka	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),

lauro lapų ištrauka	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),	-
citrinų sultys	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%),	
medus	- 12,0 – 13,0 (geriausiai 12,5%).	

- 5   7. Kompozicija pagal 1 punktą, **b e s i s k i r i a n t i t u o, kad** sąnarių valymui bei kremzlių atstatymui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

	braškių sultys	- 16,5 – 17,5 (geriausiai 17%),
	debesylo šaknų ištrauka	- 17,5 – 16,5 (geriausiai 17%),
10	varnalėšų šaknų ištrauka	- 17,5 – 16,5 (geriausiai 17%),
	kriaušių sultys	- 17,5 – 16,5 (geriausiai 17%),
	juodųjų serbentų sultys	- 15,5 – 16,5 (geriausiai 16%),
	medus	- 15,5 – 16,5 (geriausiai 16%).

- 15   8. Kompozicija pagal 1 punktą, **b e s i s k i r i a n t i t u o, kad** švarios odos palaikymui vaistingųjų augalų kompoziciją sudaro šie komponentai (masės dalys, %):

	ananasų sultys	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
	sukatžolės ištrauka	- 19,0 – 21,0 (geriausiai 20%),
	našlaičių ištrauka	- 21,0 – 19,5 (geriausiai 20%),
20	kriaušių sultys	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%),
	medus	- 19,5 – 20,5 (geriausiai 20%).

9. Kompozicijų naudojimas pagal 1 punktą, **b e s i s k i r i a n t i s t u o, kad** valymą atlieka ne trumpiau, kaip 21 dieną.